

تأملی بر مهاجرت‌های روستایی در شهرستان نهاوند

کاووس احمدوند

کارشناس ارشد جمعیت‌شناسی

مقدمه :

مهاجرت یکی از چهار عامل اصلی تحولات جمعیتی است که هم می‌تواند موجب تغییرات بلند مدت در ساختار و تعداد جمعیت شود و هم می‌تواند تغییرات سریع و کوتاه مدتی را در پی داشته باشد.

مهاجرت فرایند مهمی است که گروه‌های سنی و جنسی مختلف، پیروان مذاهب، فعالان سیاسی، اقلیت‌های قومی، صاحبان تخصص، ثروت و مهارت را به اشکال و طرق مختلف تحت تأثیر خود قرار می‌دهد.

مهاجرت گاهی به شکل عام و همگانی ظاهر می‌شود و تأثیرات عام و سراسری بر جای می‌گذارد. از جمله مهاجرت می‌تواند:

- ۱- راه‌حلی برای بحران‌های جمعیتی محسوب شود.
- ۲- جمعیت مازاد را به خارج هدایت کند.
- ۳- نیروی آماده‌ی کار، اما بیکار را به مناطق نیازمند سرازیر نماید.
- ۴- عدم تعادل‌های ساختاری جمعیت را مرتفع کند.
- ۵- و بالأخره با جذب بخشی از دستمزد کارگران شاغل در خارج و ایجاد تعادل ارزی، موجبات جذب سرمایه و انتقال دانش و فن‌آوری به داخل را فراهم نماید.

مهاجرت به واسطه‌ی امتیازات فوق‌الذکر می‌تواند موجب تقویت روحیه‌ی تولید، رقابت و نهایتاً رفاه اجتماعی و اقتصادی شود. البته از نتایج منفی آن نیز نمی‌توان غفلت کرد، زیرا ممکن است موجب عدم تعادل اقتصادی و تهی شدن جامعه از نیروی علمی و فنی در سرزمین مبدأ گردد.

مهاجرت از یک کشور به کشورهای دیگر مسائل پیچیده‌ی سیاسی و اجتماعی خاصی ایجاد می‌کند که می‌تواند موجب تخریب یا تفاهم و توسعه گردد. مهاجرت به داخل کشورها می‌تواند برانگیزنده‌ی توسعه، تفاهم، همزیستی و تأمین‌کننده‌ی منافع کل جامعه باشد.

مهاجرت، گاه نابرابری‌های توسعه را در مناطق مختلف کاهش می‌دهد و گاه به تجمع جمعیت در شهرهای بزرگ یا محدوده‌های خاصی از سطح سرزمین می‌انجامد و از این طریق مشکلاتی را در تنظیم بهینه‌ی امور، به‌ویژه خدمات مورد نیاز، ایجاد می‌کند.

بنابراین مهاجرت تیغ دولبه‌ای است که استفاده‌ی بهینه و مطلوب از آن، به‌ویژه در زمینه‌ی توسعه، مهارت‌های خاصی را می‌طلبد و هرگونه غفلت و از دست دادن ابتکار عمل، تأثیر نامطلوب به جای می‌گذارد. این مهارت‌ها ابعاد مختلف اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و مدیریتی دارند و به کمک آن‌ها مسائل و مشکلات جامعه حل می‌شود.

با این مقدمه در بررسی حاضر ابتدا به‌طور اجمال به وضعیت مهاجرت استان همدان، طی دوره‌ی ۱۳۵۵ تا ۱۳۷۵ به صورت آماری پرداخته شده، سپس با این نگاه شهرستان نهاوند مورد بررسی قرار گرفته و نهایتاً به مناطق روستایی شهرستان به تفکیک دهستان‌ها نگریسته شده است.

نگاه اجمالی به وضعیت مهاجرت استان همدان

بر اساس سرشماری سال ۱۳۶۵ طی دهه‌ی ۶۵-۵۵ حدود ۳۸ هزار مهاجر به این استان وارد و حدود ۸۹ هزار نفر از آن خارج شده‌اند. با توجه به این ارقام، موازنه‌ی مهاجرتی استان طی دهه‌ی یاد شده ۵۱- هزار نفر بوده است.

به عبارتی پس از کسر وارد شده‌ها از خارج شده‌ها، طی یک‌دهه حدود ۵۱ هزار نفر بیش از واردشدگان از استان خارج شده‌اند. اگر بپذیریم همه‌ی مهاجران وارد یا خارج شده همان‌هایی هستند که در سرشماری آمده است در این صورت میزان خالص سالانه‌ی مهاجر پذیری استان ۳۸۰۰ نفر، میزان خالص سالانه‌ی مهاجر فرستی آن حدود ۸۹۰۰ نفر و میزان موازنه‌ی مهاجرتی حدود ۵۱۰۰- نفر در سال برآورد می‌شود.

در این دهه استان‌های خوزستان، کردستان، آذربایجان غربی، ایلام و کرمان با این استان موازنه‌ی مهاجرتی مثبت داشته‌اند، یعنی به استان همدان مهاجر فرستاده‌اند. در حالی که استان همدان با سایر استان‌ها موازنه‌ی مهاجرتی منفی داشته است. در بین استان‌های کشور استانی که بیش از مهاجر فرستی به استان همدان، از آن مهاجر پذیرفته، تهران است. این استان با رقمی نزدیک به ۵۳ هزار نفر، بیش‌ترین میزان مهاجر پذیری از همدان را به خود اختصاص داده است. استان‌های کرمانشاه و اصفهان از این نظر در مراتب بعدی قرار گرفته‌اند.

در دهه‌ی ۷۵-۶۵، در صورتی که ارقام اعلام شده در سرشماری برای واردشدگان و خارج‌شدگان استان همدان را رقمی واقعی یا حداقل نزدیک به واقعیت فرض کنیم، میزان خالص سالانه‌ی مهاجر پذیری این استان طی این دهه حدود ۸۳۰۰ نفر بوده است. در مقابل، میزان خالص سالانه‌ی مهاجر فرستی آن حدود ۱۲۷۰۰ نفر و میزان موازنه‌ی مهاجرتی سالانه‌ی استان حدود ۴۴۰۰- نفر در سال برآورد می‌شود، که نسبت به دهه‌ی

قبل حدود ۱۴ درصد کاهش نشان می‌دهد. به بیان روشن‌تر، در دهه‌ی ۷۵-۶۵ نسبت به دهه‌ی قبل، از اثر منفی مهاجرت بر رشد جمعیت کاسته شده است.

موازنه‌ی مهاجرتی جامعه‌ی شهری استان طی دهه‌ی اخیر (۶۵-۷۵) با رقمی حدود ۵۰ هزار نفر منفی بوده است که بیش‌تر آنان به نقاط شهری استان تهران و پس از آن به استان قم وارد شده‌اند.

در جامعه‌ی روستایی استان موازنه‌ی مهاجرتی استان با جامعه‌ی روستایی کشور تقریباً متعادل و با رقمی حدود ۶ هزار نفر مثبت بوده است. بیش‌ترین موازنه‌ی منفی مهاجرتی بین نقاط روستایی استان با نقاط روستایی سایر استان‌های کشور مربوط به استان تهران و بیش‌ترین موازنه‌ی مهاجرتی مثبت آن مربوط به استان کرمانشاه بوده است. با توجه به رشد مطلق جمعیت استان طی این دهه (۶۵-۷۵) با حدود ۱/۲ درصد و رشد طبیعی محاسبه‌شده بر روی میانه‌ی دوره با حدود ۲/۵ درصد، نرخ مهاجر فرستی حدود ۱/۳ درصد است.

جدول‌های شماره‌ی ۱ تا ۳ وضعیت مهاجرت در استان و شهرستان به تفکیک نقاط شهری و روستایی و هم‌چنین موازنه‌ی مهاجرتی شهرستان‌های استان را طی دهه‌ی (۶۵-۷۵) نشان می‌دهد. بین شهرستان‌های استان، شهرستان تویسرکان با رشد مطلق منفی و میزان رشد طبیعی بالا، نرخ مهاجر فرستی برابر ۳/۲۳ درصد داشته است که آن‌را در زمره‌ی مهاجر فرست‌ترین شهرستان‌های کشور قرار داده است.

در مقابل، شهرستان همدان با ۷/۵۶ درصد کم‌ترین نرخ مهاجر فرستی استان را داشته است. نرخ مهاجر فرستی سایر شهرستان‌های استان که در دامنه‌ای بین دو شهرستان یاد شده قرار دارند به ترتیب برای شهرستان اسدآباد ۱/۶ درصد، بهار ۱/۸، کیودرآهنگ ۲/۲ درصد، رزن ۲/۹ درصد و شهرستان‌های ملایر و نهاوند با نرخ رشد مطلق و طبیعی نزدیک به هم، میزان مهاجر فرستی حدود ۱/۵ درصد داشته است.

جدول شماره ۱- وضعیت مهاجرت در استان همدان به تفکیک مناطق شهری و روستایی بر اساس محدودی جغرافیایی سال ۱۳۷۵

مناطق روستایی		مناطق شهری		کل		منطقه	عنوان
۶۵-۷۵	۵۵-۶۵	۶۵-۷۵	۵۵-۶۵	۶۵-۷۵	۵۵-۶۵	دوره‌ی زمانی	
۸۸۹۲۰۰	۷۳۴۴۵۸	۶۰۲۹۰۰	۳۴۴۰۱۴	۱۴۹۲۱۰۰	۱۰۷۸۴۷۲		تعداد جمعیت آغاز دوره (نفر)
۲/۶	۳/۴	۲/۲	۲/۹	۲/۵	۳/۳		نرخ رشد طبیعی جمعیت در میانه‌ی دوره (در صد)
۱۴۹۴۰۰	۱۰۲۶۰۵۹	۷۴۹۴۷۰	۴۵۷۸۵۷	۱۹۱۰۰۱۴	۱۴۹۲۱۴۸		تعداد جمعیت پایان دوره در صورت وضعیت تعادل در مهاجرت‌ها (نفر)
-۲۸۲۰۸۰	-۱۳۶۸۵۹	۶۱۱۷۰	۱۴۵۰۴۲	-۲۳۲۰۵۷	۴۸		تعداد خالص مهاجران
-۲۸۲۰۸	-۱۳۶۸۶	۶۱۱۷	۱۴۵۰۴	-۲۳۲۰۶	-۵		متوسط تعداد خالص سالانه‌ی مهاجران (نفر)
-۲/۹	۱/۵	۱/۸	۲/۸	-۱/۴۴	-		نرخ سالانه‌ی مهاجرت (درصد)
-۰/۲۵	۱	۳	۵/۷۷	۱/۰۶	۳/۳		متوسط نرخ رشد سالانه‌ی جمعیت (درصد)
۸۶۷۳۱۷	۸۸۹۲۰۰	۸۱۰۶۴۰	۶۰۲۹۰۰	۱۶۷۷۹۵۷	۱۴۹۲۱۰۰		تعداد جمعیت پایان دوره (نفر)

مأخذ: تعداد جمعیت از سرشماری‌های نفوس و مسکن سال‌های ۱۳۵۵ - ۱۳۶۵ و ۱۳۷۵ مرکز آمار ایران بر پایه‌ی محدودده‌ی بازسازی شده، توسط گروه مطالعاتی جمعیت سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان همدان

جدول شماره ۲ - وضعیت مهاجرت در شهرستان نهاوند به تفکیک مناطق شهری و روستایی بر اساس محدوده‌ی جغرافیایی سال ۷۵

مناطق روستایی		مناطق شهری		کل شهرستان		منطقه	عنوان
۶۵-۷۵	۶۵-۷۵*	۶۵-۷۵	۶۵-۷۵*	۶۵-۷۵	۶۵-۷۵*	دوره زمانی	
۱۱۲۳۳۲	۸۳۱۱۸	۵۳۳۰	۲۹۸۹۱	۱۶۵۴۶۲	۱۱۳۰۰۹		تعداد جمعیت آغاز دوره (نفر)
۲/۷	-	۲/۲	-	۲/۶	-		نرخ رشد طبیعی جمعیت در میانه‌ی دوره (در صد)
۱۴۶۴۹۴	-	۶۶۸۲۰	-	۲۱۳۸۸۰	-		تعداد جمعیت پایان دوره در صورت وضعیت تعادل در مهاجرت‌ها (نفر)
-۲۹۹۱۳	-	۷۵۸	-	-۲۹۷۲۰	-		تعداد خالص مهاجران
-۲۹۹۱	-	۷۸	-	-۲۹۷۲	-		متوسط تعداد خالص سالانه‌ی مهاجران (نفر)
-۲/۳	-	-۰/۱۲	-	-۱/۵۳	-		نرخ سالانه‌ی مهاجرت (در صد)
-۰/۴	۳/۰۵	۲/۴۲	۵/۹	۱/۰۷	۳/۸۸		متوسط نرخ رشد سالانه‌ی جمعیت (در صد)
۱۱۶۵۸۱	۱۱۲۳۳۲	۶۷۵۷۹	۵۳۳۰	۱۸۴۱۶۰	۱۶۵۴۶۲		تعداد جمعیت پایان دوره (نفر)

مأخذ: تعداد جمعیت از سرشماری‌های عمومی نفوس و مسکن سال‌های ۷۵، ۶۵، ۵۵ مرکز آمار ایران بر پایه‌ی محدوده‌ی بازسازی شده، توسط گروه مطالعاتی جمعیت سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان همدان * - به علت کمبود اطلاعات در مورد تعداد فرزندان زنده به دنیا آمده و در حال حاضر زنده در بین سال‌های ۶۵ - ۵۵ امکان محاسبه‌ی میزان‌های مؤثر در رشد طبیعی جمعیت شهرستان‌ها وجود ندارد.

جدول شماره ۳ - موازنه‌ی مهاجرتی شهرستان‌های استان همدان طی دوره‌ی ۱۰ ساله ۷۵ - ۶۵

شهرستان	خارج شدگان*	واردشدگان	موازنه‌ی مهاجرتی	جمعیت سال ۱۳۷۵	اثر موازنه‌ی مهاجرتی بر جمعیت هر شهرستان
جمع	۳۲۷۵۶۴	۱۹۴۵۹۰	- ۴۲۹۷۴	۱۶۷۷۹۵۷	- ۲/۶
تویسرکان	۲۰۹۵۷	۱۲۵۶۰	- ۸۳۹۷	۱۱۸۹۵۴	- ۷/۱
ملایر	۴۴۴۲۷	۳۴۴۸۷	- ۹۹۴۰	۲۹۷۰۶۲	- ۳/۳
نهاوند	۲۳۴۹۴	۱۷۰۲۲	- ۶۴۷۲	۱۸۴۱۶۰	- ۳/۵
همدان	۱۰۳۵۱۲	۸۴۲۲۹	- ۱۹۲۸۳	۵۶۳۴۶۶	- ۳/۴
کبودرآهنگ	۱۳۵۶۹	۲۰۱۷۶	۶۶۰۷	۱۵۲۸۱۳	- ۴/۳
اسدآباد	۱۲۲۲۷	۱۰۴۷۶	- ۱۷۵۱	۱۱۰۰۷۷	- ۱/۶
بهار	۱۱۲۸۳	۵۷۸۷	- ۵۴۹۶	۱۲۷۶۳۵	۴/۳
رزن	۸۰۱۵	۹۸۵۳	۱۸۳۸	۱۲۳۷۹۰	۱/۴

* - شهرستان تهران ۲۲ درصد، شهریار ۱۳ درصد، قم ۱۲ درصد و کرج ۹ درصد از کل مهاجرانی را که از شهرستان‌های استان همدان به خارج از استان مهاجرت کرده‌اند جذب نموده‌اند.

توزیع مهاجران شهرستان

در فاصله‌ی سال‌های ۱۳۶۵ تا ۱۳۷۵، تعداد ۱۷۰۲۲ نفر به شهرستان وارد و یا در داخل این شهرستان جابه‌جا شده‌اند. محل اقامت قبلی ۴۳/۸۷ درصد این مهاجران در سایر استان‌ها، ۶/۰۳ درصد آن در شهرستان‌های دیگر استان محل سرشماری و ۴۹/۶۱ درصد آن در شهر یا آبادی دیگری در همین شهرستان بوده است. محل اقامت قبلی بقیه‌ی افراد، یا در خارج از کشور و یا از موارد اظهار نشده است.

مقایسه‌ی محل اقامت قبلی مهاجران با محلی که در آن سرشماری شده‌اند نشان می‌دهد طی ده سال قبل از سرشماری آبان ۱۳۷۵، میزان ۲۹/۷۸ درصد آنان از روستا به شهر، ۲۷/۷۹ درصد از شهر به شهر، ۱۶/۳۸ درصد از روستا به روستا و ۲۵/۵۷ درصد از شهر به روستا مهاجرت کرده‌اند. همان گونه که ملاحظه شد بیش‌ترین درصد جابه‌جایی جمعیت مربوط به مهاجران روستا به شهر است.

در مطالعه‌ای که توسط مرکز مطالعات فرهنگی استان همدان بر روی تعدادی از روستاهای استان (۳۱۰ روستا) به عنوان نمونه انجام گرفت در مجموع مهاجرت ۱۲۶ روستا از روستاهای نمونه به مقصد شهرهای استان گزارش شده است. در واقع ۴۷/۲ درصد مهاجرت‌های روستایی درون استانی و ۵۲/۸ درصد مهاجرت‌های روستایی بیرون استانی بوده است.

از مهاجرت‌های درون استانی ۱۸/۴ درصد به سوی شهر همدان، ۱۲ درصد به ملایر، ۶ درصد به نهاوند، ۶ درصد به اسدآباد، ۴/۱ درصد به سوی تویسرکان و ۰/۸ درصد به سوی کبودرآهنگ و قروه گزارش شده است. از مجموع ۵۲/۸ درصد از روستاهایی که به خارج از استان مهاجرت داشته‌اند، ۳۴/۵ درصد به سوی تهران و اطراف آن از جمله کرج، ورامین و شهریار، ۱۲/۳ درصد به سوی استان مرکزی و ۶ درصد به سوی کرمانشاه و جاهای دیگر است.

در سؤالی که از مقصد مهاجرت‌های فصلی روستاهای نمونه شده است، نتایج حاصله حاکی از آن است که ۷/۴ درصد این مهاجرت‌ها درون استانی و ۹۲/۶ درصد بیرون استانی است. از ۹۲/۶ درصد مهاجرت فصلی روستاها به بیرون استان، ۶۳/۶ درصد به تهران، ۹/۵ درصد به استان مرکزی، ۹/۹ درصد به خوزستان و ۹/۶ درصد به نقاط دیگر کشور است.

در هر حال نتایج بررسی اولیه در مقصد مهاجرت‌های دائمی و فصلی روستاهای استان و شهرستان نشان می‌دهد که جاذبه‌های بیرون استانی زیادتر است و روستائیان به رغم این که فاصله‌ی کم مقصد را برای مهاجرت از روستای خویش ترجیح می‌دهند لیکن به دلیل مشکل توسعه‌ی استان ناچار شده‌اند شهرهایی مانند تهران را برای مهاجرت انتخاب کنند که با مبدأ آنان فاصله‌ی زیادی دارد.

مهاجرت روستایی در شهرستان نهاوند

پدیده‌ی نقل و انتقال گسترده و مداوم جمعیت از مناطق روستایی به مناطق نواحی شهری، خصوصاً به شهرهای بزرگ، یکی از مسائل پیچیده‌ی جریان رشد و توسعه‌ی کشور است که تبعات مثبت و منفی فراوانی دارد.

تشدید آلودگی‌های زیست محیطی، تضعیف شرایط بهداشتی - درمانی، افزایش بیکاری و اشتغال ناقص، تشدید فشار فرساینده بر زیرساخت‌های اجتماعی در مناطق شهری و بسط و توسعه‌ی حاشیه نشینی از جمله تبعات منفی این پدیده در ایران است. مناطق روستایی نیز از سوء آثار و نتایج این مهاجرت‌فرستی‌ها نظیر بالا رفتن سن ازدواج دختران، سقوط میانه و میانگین‌های سنی جمعیت و نامتعادل شدن ساخت سنی جمعیت مصون نمانده و گاه در اوج فعالیت‌های کشاورزی با کمبود نیروی کار مورد لزوم نیز مواجه شده است.

شهرستان نهاوند از این قاعده‌ی کلی مستثنا نبوده است. همان‌گونه که آمارهای اعلام شده در سطور بالا نشان می‌دهد بیش‌ترین درصد مهاجرت‌های شهرستان از نوع مهاجرت‌های روستا شهری (۳۰ درصد) است. در جدول شماره‌ی (۲) نرخ رشد طبیعی جمعیت در فاصله‌ی سال‌های ۷۵ - ۶۵ در نقاط روستایی حدود ۲/۷ درصد گزارش شده

است. متوسط نرخ رشد سالیانه‌ی جمعیت در همین فاصله (۷۵-۶۵) ۰/۴ درصد شده است. تفاوت این دو رقم ($۲/۳ - ۲/۷ = ۰/۴$)، نرخ سالانه‌ی مهاجر فرستی در نقاط روستایی شهرستان را نشان می‌دهد. جدول‌های شماره‌ی (۴ تا ۱۲) وضعیت مهاجرت روستاها را به تفکیک دهستان و روستا نشان می‌دهد.

در بررسی دهستانی، ۸۱/۵٪ روستاهای دهستان طریق الاسلام، ۶۲/۸٪ روستاهای دهستان خزل شرقی، ۵۶/۷٪ روستاهای دهستان شعبان، ۵۶٪ روستاهای دهستان گاماسیاب، ۳۶٪ روستاهای دهستان گیان، ۳۲٪ روستاهای دهستان سلگی و نهایتاً ۲۱٪ روستاهای دهستان فضل نسبت به دهه‌ی قبل (۱۳۶۵) دارای رشد منفی بوده‌اند و این امر نشانگر مهاجر فرست بودن دهستان‌های فوق‌الذکر است.

یادآوری می‌شود هرچند روستاهایی که رشد سالانه‌ی جمعیت آن‌ها کم‌تر از رشد طبیعی است باید در ردیف روستاهای مهاجر فرست قرار می‌گرفت ولی به دلیل این که مهاجر فرستی آن‌ها ضعیف‌تر بوده در این محاسبات منظور نشده‌اند. چنانچه این روستاها را نیز به روستاهایی که رشد منفی داشته‌اند اضافه کنیم درصد مهاجر فرستی روستاهای هر دهستان بیش‌تر از درصدهای اعلام شده خواهد بود. (جدول شماره‌ی ۵) از مجموع ۱۸۲ روستای شهرستان، تعداد ۹۹ روستا (۵۴٪ روستاها) نسبت به دهه‌ی قبل (۱۳۶۵) دارای رشد منفی بوده و تعداد ۷۲ روستا (۳۹/۶٪) دارای رشد مثبت کم‌تر از حد طبیعی (۲/۷٪) بوده است. این موضوع نشانگر مهاجر فرستی کند این تعداد از روستاها (۷۲ روستا) علاوه بر ۹۹ روستایی است که رشد منفی داشته‌اند. تعداد ۹ روستا (۴/۹٪ روستاها) رشد سالانه‌ی جمعیت آن‌ها در حد طبیعی و یا بیش‌تر بوده است. یعنی فقط این تعداد از روستاها مهاجر فرست نبوده‌اند (جدول شماره‌ی ۴).

حال این آمار و ارقام را با توجه به جمعیت روستاها مورد بررسی قرار می‌دهیم تا روشن شود چه تعداد از جمعیت، در معرض مهاجر فرستی و یا مهاجر پذیری قرار داشته‌اند. جمعیت روستاهایی که در معرض مهاجر فرستی بوده و نسبت به دهه‌ی قبل رشد منفی داشته‌اند ۴۱۹۱۷ نفر بوده است و در واقع ۳۶ درصد جمعیت روستاها را تشکیل می‌داده‌اند. جمعیت روستاهایی که دارای رشد مثبت ولی کم‌تر از رشد طبیعی بوده ۵۹۱۵۱ نفر بوده و به عبارتی ۵۰/۷ درصد جمعیت کل روستاها را شامل می‌شده است. جمعیت روستاهایی که رشد آن‌ها در حد رشد طبیعی یا بیش‌تر از آن بوده ۱۵۴۳۳ نفر برآورد می‌شود که ۱۳/۳٪ جمعیت کل روستاها را در بر می‌گیرد. (جدول شماره ۵)

با مقایسه‌ی درصد تعداد روستاهای مهاجر فرست (۵۴/۴٪) و درصد جمعیت این روستاها (۳۶/۶٪) ملاحظه می‌شود که درصد تعداد روستاهای مهاجر فرست نسبت به درصد جمعیت این روستاها بیش‌تر است و این نشانگر آن است که روستاهای کوچک که فاقد امکانات و خدمات رفاهی هستند بیش‌تر در معرض مهاجر فرستی هستند. به عبارت دیگر بین وضعیت خدمات و امکانات این روستاها و پدیده‌ی مهاجر فرستی آنان رابطه‌ای معکوس وجود داشته است. یعنی هرچه خدمات و امکانات کم‌تر بوده میزان مهاجر فرستی بیش‌تر شده است و بالعکس.

جدول شماره ۴ - بررسی مهاجرت روستایی به تفکیک دهستان و بر اساس تعداد روستاهای مهاجر فرست

نام دهستان	تعداد روستا	جمعیت ۷۵ سال	تعداد روستای دارای رشد منفی	درصد روستاهای دارای رشد منفی	تعداد روستاهای دارای رشد کم‌تر از حد طبیعی	درصد روستاهای دارای رشد کم‌تر از حد طبیعی	تعداد روستاهای دارای رشد طبیعی و یا بیش‌تر	درصد روستاهای دارای رشد طبیعی و یا بیش‌تر	توضیحات
گاماسیاب	۲۵	۱۶۹۵۷	۱۴	۵۶٪	۱۱	۴۴٪	۰	۰	-
شعبان	۳۷	۱۹۷۲۲	۲۱	۵۶٪	۱۱	۲۹٪	۴	۱۰٪	شاطرآباد به شهر ملحق شده
طریق الاسلام	۲۷	۱۶۵۸۹	۲۲	۸۱٪	۳	۱۱٪	۲	۷٪	-
فضل	۱۴	۱۳۹۱۸	۳	۲۱٪	۱۱	۷۸٪	۰	۰	-
گیان	۱۱	۱۶۶۵۶	۴	۳۶٪	۶	۵۴٪	۱	۹٪	-
سلگی	۲۵	۱۷۴۲۲	۸	۳۲٪	۱۷	۶۸٪	۰	۰	-
خزل شرقی	۴۳	۱۵۳۹۱	۲۷	۶۲٪	۱۳	۳۰٪	۲	۴٪	فیروزآباد علیا به شهر تبدیل شده
جمع کل	۱۸۲	۱۱۶۵۵۵	۹۹	۵۴٪	۷۲	۳۹٪	۹	۴٪	-

جدول شماره ۵ - بررسی مهاجرت روستایی به تفکیک دهستان و بر اساس جمعیت در معرض مهاجرت فرستی *

نام دهستان	تعداد روستا	جمعیت سال ۷۵	جمعیت در معرض رشد منفی	درصد جمعیت در معرض رشد منفی	جمعیت در معرض رشد کم تر از حد طبیعی	درصد جمعیت در معرض رشد کم تر از حد طبیعی	جمعیت دارای رشد طبیعی و بیش تر	درصد جمعیت دارای رشد طبیعی و بیش تر	ملاحظات
کاماسیاب	۲۵	۱۶۹۵۷	۵۵۴۵	۳۲/۷٪	۱۱۴۱۲	۶۷/۳٪	۰	۰٪	
شعبان	۳۷	۱۹۷۲۲	۶۴۳۸	۳۲/۶٪	۷۸۷۹	۴۰٪	۵۴۰۵	۲۷/۴٪	
طریق الاسلام	۲۷	۱۶۵۸۹	۱۴۹۰۹	۸۹/۸٪	۱۴۳۶	۸/۷٪	۲۴۴	۱/۵٪	
فضل	۱۴	۱۳۹۱۸	۹۴۳	۶/۸٪	۱۳۹۷۵	۹۳/۲٪	۰	۰٪	
سمیان	۱۱	۱۶۶۵۶	۳۸۸۸	۲۳/۳٪	۳۵۳۵	۲۱/۳٪	۹۲۳۳	۵۵/۴٪	
سلگی	۲۵	۱۷۴۲۲	۲۸۰۱	۱۶/۱٪	۱۴۶۲۱	۸۳/۹٪	۰	۰٪	
خزل شرقی	۴۳	۱۵۲۹۱	۷۴۴۷	۴۸/۷٪	۷۲۸۳	۴۷/۷٪	۵۵۱	۳/۶٪	
جمع کل	۱۸۲	۱۱۶۵۵۵	۴۱۹۷۱	۳۶٪	۵۹۱۵۱	۵۰/۷٪	۱۵۴۳۳	۱۳/۳٪	

* - مهاجرت فرستی از تفاوت رشد طبیعی و رشد جاری سالانه تعریف شده است.

جدول شماره‌ی ۶- وضعیت جمعیت و مهاجرت در روستاهای دهستان شعبان (بخش مرکزی)

ردیف	نام روستا	جمعیت سال ۱۳۶۵	جمعیت سال ۱۳۷۵	رشد بین دو سرشماری (درصد)	وضعیت آبادی از نظر مهاجرت		پیش‌بینی جمعیت در سال ۸۵ با فرض ثابت بودن رشد جمعیت
					مهاجر- پذیر* شدید(ش) کند(ک)	مهاجر- فرست** شدید(ش) کند(ک)	
۱	امیرآباد	۳۶۹	۳۹۸	۷/۶		ک	۴۲۹
۲	بابا رستم	۱۱۵۶	۱۱۸۴	۲/۴		ک	۱۲۱۳
۳	بانسره	۳۸۱	۴۰۰	۵/۲		ک	۴۳۱
۴	برجک	۴۹۷	۳۴۸	-۳۱/۵		ش	۲۴۴
۵	تازه ناب سفلا	۱۶۶	۱۶۲	-۲/۴		ش	۱۵۸
۶	تازه ناب علیا	۵۶۱	۳۵۹	-۳۵/۳		ش	۲۳۰
۷	تازه ناب محمد باقر	۴۵	۳۴	-۲۱/۷		ش	۳۶
۸	تازه ناب وسطا	۴۱۲	۲۹۴	-۲۷/۳		ش	۲۱۰
۹	تکه	۶۵۲	۶۹۱	۵/۸		ک	۷۳۲
۱۰	جهان آباد	۱۶۰۰	۲۱۱۰	۳۱/۷۷		ک	۲۷۷۴
۱۱	چشمه کبود	۰	۲۶	-			در سرشماری قبل خالی از سکنه بوده
۱۲	خواجه حسینی (ظفرآباد)	۴۴	۵۰	۱۲/۸		ک	۵۷
۱۳	خیر فلی	۱۸	۴۰	۸/۳		ش	۸۹
۱۴	دره ابراهیم	۶۵۵	۵۹۷	-۸/۲		ش	۵۴۴
۱۵	دهنو سفلا	۴۲۰	۴۸۴	۱۴/۲		ک	۵۵۸
۱۶	دهنو علیا	۴۱۱	۴۶۳	۱۲/۲		ش	۴۰۹
۱۷	راوند سفلا	۲۰۶	۰	-		ش	خالی از سکنه
۱۸	راوند علیا	۱۵۳	۱۵۰	-۱/۹		ش	۱۴۷
۱۹	راوند وسطا	۱۰۸	۵۴	-۶/۷		ش	۲۷
۲۰	رضی آباد	۴۲۸	۴۷۹	۱۱/۳		ک	۵۳۶
۲۱	رود حسن سفلا	۱۴۳	۱۰۵	-۳		ش	۷۷
۲۲	رود حسن علیا	۵۹۲	۴۴۹	-۲۱/۷		ش	۳۴۱

ادامه‌ی جدول ۶

پیش‌بینی جمعیت در سال ۸۵ با فرض ثابت بودن رشد جمعیت	وضعیت آبادی از نظر مهاجرت		رشد بین دو سرشماری (درصد)	جمعیت سال ۱۳۷۵	جمعیت سال ۱۳۶۵	نام روستا	ردیف
	مهاجر- فرست ** شدید(ش) کند(ک)	مهاجر- پذیر* شدید(ش) کند(ک)					
۶۱	ش		-۶/۲	۱۱۵	۲۱۹	زمان آباد	۲۳
سال ۷۵ به شهر ملحق شد				۰	۲۸۳	شاطر آباد	۲۴
۲۱۴۶	ش		-۰/۳۱	۲۲۱۶	۲۲۸۸	شعبان	۲۵
۴۹۱	ش		-۲/۳۵	۶۲۳	۷۹۱	غشوند	۲۶
۱۱۸۲	ک		-۱/۴۷	۱۰۲۲	۸۸۳	فیازمان	۲۷
۱۰۹	ش		-۰/۴۳	۱۱۴	۱۱۹	قتلاق بابا رستم	۲۸
۵۲	ش		-۰/۵۳	۵۵	۵۸	قلعه باروداب	۲۹
۹۶	ش		-۲/۹	۱۲۹	۱۷۴	قلعه ذراتی	۳۰
خالی از سکنه			-	۰	۱۱	کلندر سفلا	۳۱
۲۷۸۶	ک		۰/۶۳	۲۶۱۷	۲۴۵۸	کوهانی	۳۲
۶۶۷۸		ش	۷/۶	۳۱۹۷	۱۵۳۰	گل زرد	۳۳
۳۶	ش		-۰/۷۳	۳۹	۴۲	تگر جیو	۳۴
۷۲	ک		-۰/۷۷	۶۷	۶۲	محمدیه سفلا	۳۵
۸۷	ش		-/۴	۱۳۲	۲۰۰	محمدیه علیا	۳۶
۵۶۴	ک		۱/۵۸	۴۸۲	۴۱۲	مراد آباد	۳۷
۲۰۸۹۷	ک		٪۵۹	۱۹۶۹۰	۱۸۵۵۲	جمع	۳۸

* مهاجر پذیری شدید: رشد جمعیت خیلی بالاتر از حد طبیعی است. (رشد بیش‌تر از ۵)

مهاجر پذیری کند: رشد جمعیت بالاتر از حد طبیعی است (۴/۹ تا ۲/۸)

** مهاجر فرستی شدید: رشد جمعیت بین دو سرشماری منفی است (ش)

مهاجر فرستی کند: رشد جمعیت بین دو سرشماری مثبت و کم‌تر از حد طبیعی (۲/۷) است (ک)

جدول شماره ۷- وضعیت جمعیت و مهاجرت در روستاهای دهستان گاماسیاب (بخش مرکزی)

ردیف	نام روستا	جمعیت سال ۱۳۶۵	جمعیت سال ۱۳۷۵	رشد بین دو سرشماری (درصد)	وضعیت آبادی از نظر مهاجرت		پیش‌بینی جمعیت سال ۸۵ افروض ثابت بودن رشد جمعیت
					مهاجر- پذیر (ش.ک.)	مهاجر- فرست (ش.ک.)	
۱	بابا قاسم	۱۸۷۷	۱۸۰۹	-۰/۳۶		ش	۱۷۴۳
۲	بدیع آباد (امیرآباد)	۳۶۹	۱۴۳	-۹		ش	۵۵
۳	بدیع الزمان*	۴۷۵	۰	-			-
۴	بشیرآباد (اردشیرآباد)	۳۰۸	۱۸۶	-۴/۹		ش	۱۱۲
۵	بیان	۱۶۵۳	۱۶۶۴	۱/۷		ک	۱۶۷۵
۶	پنبه در	۱۵۴	۱۴۹	-۰/۳		ش	۱۴۴
۷	حسین آباد	۴۱۶	۴۱۱	-۰/۱		ش	۴۰۶
۸	ده حقایی	۷۱۵	۶۳۳	-۱/۲		ش	۵۶۰
۹	ده حیدر	۶۰۱	۶۱۸	۰/۲۸		ک	۶۳۵
۱۰	زارع آباد	۶۲۹	۷۰۸	۱/۱۹		ک	۷۹۷
۱۱	سرخکند	۲۱۹	۱۸۸	-۱/۵		ش	۱۶۱
۱۲	سفیدخانه	۸۳۰	۸۴۹	۰/۲۲		ک	۸۶۸
۱۳	سهران	۱۵۱۴	۱۵۵۲	۰/۲۴		ک	۱۵۹۱
۱۴	قاسمیه	۱۸	۱۱	-۴/۸		ش	۷
۱۵	قلعه قباد	۱۳۵۱	۱۱۹۰	-۰/۵		ش	۱۱۳۲
۱۶	گرک	۲۶۰	۳۲۳	۲/۲		ک	۴۰۱
۱۷	گاماسیاب	۱۳۵۲	۱۳۶۲	۱/۷		ک	۱۳۷۲
۱۸	گردچم	۱۳۲	۱۵۶	۱/۷		ک	۱۸۴
۱۹	گل حیدر	۶۷۰	۷۶۵	۱/۳		ک	۸۷۳
۲۰	گوشه بدیع الزمان	۷۳۳	۵۲۹	-۳/۲		ش	۳۸۲
۲۱	محمودآباد (سالارآباد)	۴۷۵	۴۸۴	۰/۱۸		ک	۴۹۳
۲۲	میلاب	۸۰۰	۸۲۴	۰/۲۹		ک	۸۴۹
۲۳	نثار	۶۵۰	۷۱۲	۰/۹۱		ک	۷۸۰
۲۴	وراینه	۱۳۵۱	۱۳۹۵	۰/۳۲		ک	۱۴۴۰
۲۵	وشت	۳۶۳	۲۸۵	-۲/۴		ش	۲۲۴
	جمع	۱۷۸۱۵	۱۶۹۵۷	-۰/۴۹		ش	۱۶۸۸۴

* - خالی از سکنه است.

جدول شماره ۸ - وضعیت جمعیت و مهاجرت در روستاهای دهستان طریق الاسلام (بخش مرکزی)

ردیف	نام روستا	جمعیت سال ۱۳۶۵	جمعیت سال ۱۳۷۵	رشد بین دو سرشماری (درصد)	وضعیت آبادی از نظر مهاجرت		پیش بینی جمعیت در سال ۸۵ با فرض ثابت بودن رشد جمعیت
					مهاجر- پذیر (ش.ک.)	مهاجر- فرست (ش.ک.)	
۱	اکبر آباد	۱۳۸	۱۶۰	۱/۴۹		ک	۱۸۶
۲	چولک اصلی	۷۷۸	۶۳۶	-۲		ش	۵۲۰
۳	چولک قبانوری	۷۲۶	۶۰۲	-۱/۸۵		ش	۴۹۹
۴	حاجی آباد کفراج	۶۳	۸۹	۳/۵	ش		۱۲۶
۵	حسین آباد چولک	۳۱۱	۲۷۶	-۱/۱۸		ش	۲۴۵
۶	دو چشمه (کله خان)	۴۸۰	۵۷۷	۱/۸۵		ک	۶۹۴
۷	ده بوره	۹۰۴	۸۵۱	-۰/۶۰		ش	۵۴۳
۸	ده سرخه	۶۰۶	۵۷۶	-۰/۵۰		ش	۵۴۸
۹	دهفول	۳۳۷۳	۲۷۹۹	-۱/۸		ش	۲۳۲۲
۱۰	دهقان آباد	۴۵۰	۵۱۹	۱/۴۳		ک	۵۹۹
۱۱	سعد وقاص	۸۳۹	۷۹۹	-۰/۴۸		ش	۷۶۱
۱۲	سیاه دره	۲۲۹	۲۲۲	-۰/۳۱		ش	۲۱۵
۱۳	شادمانه	۲۲۰	۱۳۶	-۴/۶		ش	۸۴
۱۴	صادق آباد	۶۸۵	۶۵۳	-۰/۴۸		ش	۶۲۲
۱۵	طایمه	۷۶۸	۷۲۴	-۰/۵۸		ش	۶۸۲
۱۶	علمدار	۲۸۱	۲۷۶	-۰/۱۸		ش	۲۷۱
۱۷	عنبر قنبر	۷۴۱	۷۲۷	-۰/۱۹		ش	۷۱۳
۱۸	فهر و مند	۶۵۲	۵۸۴	-۱/۱		ش	۵۲۳
۱۹	فیروز آباد	۳۷۸	۳۰۷	-۲		ش	۲۴۹
۲۰	قشلاق دهفول	۹۵	۱۵۵	۵	ش		۲۵۳
۲۱	کفراج	۲۳۲۴	۱۹۸۸	-۱/۱		ش	۱۷۷۷
۲۲	گوشه سعد وقاص	۸۴۷	۸۰۹	-۰/۴۶		ش	۷۷۳
۲۳	لواشان	۴۲۷	۳۳۱	-۲/۵		ش	۲۵۶
۲۴	محمد آباد چولک	۱۶۶	۱۸۰	۰/۸۱		ک	۱۹۵
۲۵	ملوسان	۷۲۳	۷۰۸	-۰/۲۱		ش	۶۹۳
۲۶	میانگران	۱۱۲	۱۱۱	-۱/۰۸		ش	۱۱۰
۲۷	وهمان	۸۱۱	۷۹۴	-۰/۲۱		ش	۷۷۷
	جمع	۱۸۰۲۷	۱۶۵۸۹	-۰/۸۲		ش	۱۵۲۶۵

جدول شماره‌ی ۹ - وضعیت جمعیت و مهاجرت در روستاهای دهستان فضل (بخش مرکزی)

رتبه	نام روستا	جمعیت سال ۱۳۶۵	جمعیت سال ۱۳۷۵	رشد بین دو سرشماری (درصد)	وضعیت آبادی از نظر مهاجرت		پیش‌بینی جمعیت در سال ۸۵ با فرض ثابت بودن رشد جمعیت
					مهاجر- پذیر (ش.ک.)	مهاجر- فرست (ش.ک.)	
۱	اسدآباد	۳۲۹	۳۴۲	۰/۳۸		ک	۳۵۶
۲	برزول	۳۳۳۴	۳۴۳۹	۰/۳۱		ک	۳۵۴۷
۳	بندامان	۲۸۵	۲۱۵	- ۲/۸		ش	۱۶۲
۴	توانه	۲۴۱۷	۲۷۷۳	۱/۴		ک	۳۱۸۱
۵	چناری	۶۳۰	۶۷۸	۰/۷۳		ک	۷۳۰
۶	دُرانه	۲۰۰	۲۵۷	۲/۵۳		ک	۳۳۰
۷	زرآمین سفلا	۱۶۴۰	۱۸۰۷	۰/۹۸		ک	۱۹۹۳
۸	زرآمین علیا	۵۰۱	۵۳۶	۰/۶۷		ک	۵۷۳
۹	سردوران	۵۱۴	۴۷۰	- ۰/۸۹		ش	۴۳۰
۱۰	عسگرآباد	۵۳۴	۵۶۳	۰/۵۳		ک	۵۹۴
۱۱	گیل آباد	۱۷۹۸	۱۸۲۷	۰/۱۶		ک	۱۸۵۶
۱۲	لیلان	۵۱۶	۵۲۴	۰/۱۵		ک	۵۳۲
۱۳	میان رودان	۳۰۴	۲۵۸	- ۱/۶		ش	۲۱۹
۱۴	ولی سیراب	۲۱۸	۲۲۸	۰/۴۵		ک	۲۳۸
	جمع	۱۳۲۲۰	۱۳۹۱۸	۰/۵۱		ک	۱۴۶۵۳

جدول شماره ۱۰ - وضعیت جمعیت و مهاجرت در روستاهای دهستان گیان (بخش مرکزی)

ردیف	نام روستا	جمعیت سال ۱۳۶۵	جمعیت سال ۱۳۷۵	رشد بین دو سرشماری (درصد)	وضعیت آبادی از نظر مهاجرت		پیش بینی جمعیت در سال ۸۵ با فرض ثابت بودن رشد جمعیت
					مهاجر - پذیر (ش.ک.)	مهاجر - فرست (ش.ک.)	
۱	چنار	۱۹۷	۲۳۱	۱/۶		ک	۲۷۰
۲	حاجی آباد	۴۸۳	۳۲۲	-۳/۹۷		ش	۲۱۵
۳	حسین آباد گیان	۸۵۷	۸۷۲	۰/۱۷		ک	۸۸۷
۴	سر خلیجه	۳۳۵	۳۰۷	-۰/۸۷		ش	۲۸۱
۵	ظفر آباد	۴۹۳	۶۳۲	۲/۵		ک	۸۱۰
۶	تَرک سفلا	۵۲۲	۵۹۵	۱/۳		ک	۶۷۸
۷	تَرک علیا	۷۳۳	۷۹۰	۰/۷۵		ک	۸۵۱
۸	گیان	۶۲۵۵	۹۲۳۳	۳/۹۷	ش		۱۳۶۲۸
۹	محمدآباد	۳۴۵	۴۱۵	۱/۸۶		ک	۴۹۹
۱۰	میان آبه	۲۳۶۲	۲۲۴۱	-۰/۵۲		ش	۲۱۲۶
۱۱	ورازانه	۱۰۹۲	۱۰۱۸	-۰/۷		ش	۹۴۹
	جمع	۱۳۶۷۴	۱۶۶۵۶	۱/۹۹			۲۰۲۸۴

جدول شماره‌ی ۱۱ - وضعیت جمعیت و مهاجرت در روستاهای دهستان خزل شرقی (بخش خزل)

ردیف	نام روستا	جمعیت سال ۱۳۶۵	جمعیت سال ۱۳۷۵	رشد بین دو سرشماری (درصد)	وضعیت آبادی از نظر مهاجرت		پیش‌بینی جمعیت در سال ۸۵ با فرض ثابت بودن رشد جمعیت
					مهاجر- پذیر (ش.ک.)	مهاجر- فرست (ش.ک.)	
۱	ابوالفتح آباد	۸۵	۲۹	-۱۰	ش	ش	۱۰
۲	احمدآباد سفلا (دارباب)	۱۴۴	۷۱	-۶/۸	ش	ش	۳۵
۳	احمد آباد علیا	۱۰۹	۱۲۲	۱/۱۳	ک	ک	۱۳۶
۴	احمدآباد علیا چمرگه	۴۳	۱۹	-۷/۸	ش	ش	۸
۵	اکبر آباد	۷۵	۶۹	-۰/۸۳	ش	ش	۶۳
۶	امیرآباد	۲۴۹	۳۵۳	۳/۵	ش	ش	۵۰۰
۷	برجکی	۲۹۸	۱۷۱	-۵/۴	ش	ش	۹۸
۸	بره فراخ	۴۵۵	۵۰۴	۱	ک	ک	۵۵۸
۹	بلوط کوه	۳۶	۳۳	-۰/۸۶	ش	ش	۳۰
۱۰	تاریک‌دره علیا	۱۰۲۶	۶۰۶	-۵/۱	ش	ش	۳۵۸
۱۱	تاریک‌دره سفلا	۲۸۹	۲۸۳	-۰/۲	ش	ش	۲۷۷
۱۲	تپه یزدان	۱۷۷	۱۹۰	۰/۷۱	ک	ک	۲۰۴
۱۳	چشمه‌ماهی	۳۸۳	۳۷۵	-۰/۲۱	ش	ش	۳۶۷
۱۴	چقا صراحی	۳۵۳	۲۵۲	-۳/۳	ش	ش	۱۸۰
۱۵	چم کبود	۳۷۲	۳۳۳	-۱/۱	ش	ش	۲۹۸
۱۶	حاجی‌آباد	۴۹	۳۰	-۴/۸	ش	ش	۱۸
۱۷	خم خسرو	۱۹۹	۱۴۲	-۳/۳	ش	ش	۱۰۱
۱۸	دارسبیه (گورنصیب)	۳۴۶	۲۲۵	-۰/۸۸	ش	ش	۲۰۶
۱۹	دارباب	۱۳۵	۱۶۰	۲/۵	ک	ک	۲۰۵
۲۰	دره میرزا	۴۳۸	۳۸۵	-۱/۳	ش	ش	۳۳۸
۲۱	ده موسی	۷۷۷	۸۹۷	۱/۴۴	ک	ک	۱۰۳۵
۲۲	دهنو عبدالملکی	۱۰۰۱	۱۰۶۸	۰/۶۴	ک	ک	۱۱۳۹
۲۳	زاین	۱۹۲	۲۴۰	۲/۲	ک	ک	۳۰۰
۲۴	زرین باغ	۲۸۰	۲۴۸	-۱/۲	ش	ش	۲۲۰
۲۵	سیاه در علیا	۳۴۹	۱۵۱	-۴/۸	ش	ش	۹۲

ادامه‌ی جدول ۱۱

شماره	نام روستا	جمعیت سال ۱۳۶۵	جمعیت سال ۱۳۷۵	رشد بین دو سرشماری (درصد)	وضعیت آبادی از نظر مهاجرت		پیش‌بینی جمعیت در سال ۸۵ با فرض ثابت بودن رشد جمعیت
					مهاجر- پذیر (ش.ک.)	مهاجر- فرست (ش.ک.)	
۲۶	شریف آباد	۷۶۷	۷۵۶	-۰/۱		ش	۷۴۵
۲۷	شطلزل	۱۹۹	۲۲۹	۱/۴		ک	۲۶۳
۲۸	عبدالملکی	۹۵۷	۱۰۲۷	۰/۷		ک	۱۱۰۲
۲۹	فیروزآباد سفلا	۳۹۷	۳۹۶	-۰/۲		ش	۳۹۵
۳۰	فیروزآباد علیا *	۹۶۵	-	-		-	-
۳۱	قشلاق نجف	۱۴۹	۱۹۸	۲/۸		ش	۲۶۳
۳۲	قشلاق ولی الله	۱۱۹	۱۰۵	-۱/۳		ش	۹۳
۳۳	قیلاب	۳۲	۲۱	-۴/۱		ش	۱۴
۳۴	کرته و سنج	۱۵۲	۱۸۶	۲		ک	۲۲۷
۳۵	کنگاور کهنه	۴۴۷	۴۴۵	-۱/۴		ش	۴۴۳
۳۶	کوتاه دره	۳۶۸	۳۶۲	-۰/۲۲		ش	۳۵۶
۳۷	کهریز جمال	۳۹۴	۳۷۹	-۰/۳۸		ش	۳۶۴
۳۸	کهریز سلیم	۸۳۳	۸۷۸	۰/۶۴		ک	۹۳۶
۳۹	کهریز صلاح الدین	۹۴۸	۱۰۱۳	۰/۶۶		ک	۱۰۸۲
۴۰	گراچقا	۸۶۵	۷۲۴	-۱/۷		ش	۶۰۶
۴۱	گردیان	۷۵۶	۶۸۶	-۰/۹۶		ش	۶۵۷
۴۲	محمودیه	۱۴۵	۱۲۹	-۱/۳		ش	۱۱۵
۴۳	وسج	۸۰۶	۹۰۱	۱/۱۳		ک	۱۰۰۷
	جمع	۱۶۸۳۹	۱۵۲۹۱	-۰/۹۶		ش	۱۳۸۸۵

* تبدیل به شهر شده است.

جدول شماره‌ی ۱۲ - وضعیت جمعیت و مهاجرت در روستاهای دهستان سلگی (بخش خزل)

ردیف	نام روستا	جمعیت سال ۱۳۶۵	جمعیت سال ۱۳۷۵	رشد بین دو سرشماری (درصد)	وضعیت آبادی از نظر مهاجرت		پیش‌بینی جمعیت در سال ۸۵ با فرض ثابت بودن رشد جمعیت
					مهاجر- پذیر (ش.ک.)	مهاجر- فرست (ش.ک.)	
۱	ازنهری	۱۱۶۲	۱۱۸۹	۰/۲۳		ک	۱۴۱۶
۲	امیرآباد	۱۲۷	۱۳۰	۰/۲۳		ک	۱۳۳
۳	امین آباد	۴۴	۴۶	۰/۴۴		ک	۴۸
۴	بالا جوب	۲۵۸	۳۰۹	۱/۸۲		ک	۳۷۰
۵	تپه علی	۱۵۲	۱۳۸	-۰/۹۶		ش	۱۲۵
۶	جعفرآباد *	۶۲۹	۱۳۸	-۱۴		ش	-
۷	حبیب آباد	۳۷۷	۴۶۲	۲/۰۵		ک	۵۶۶
۸	حسین آباد سرکان	۱۱۹	۱۱۰	-۰/۷۹		ش	۱۰۲
۹	دولت آباد	۴۹	۵۳	۰/۷۸		ک	۵۷
۱۰	رزینی	۳۶۳۰	۲۹۸۲	۱/۳		ک	۳۳۹۴
۱۱	رودباری	۸۰۰	۸۵۲	۰/۶۳		ک	۹۰۷
۱۲	شهرک	۳۶۱۲	۲۸۰۶	-۰/۷۲		ک	۳۰۱۴
۱۳	شیراوند	۱۰۵۴	۱۰۹۷	۰/۴		ک	۱۱۴۱
۱۴	عباس آباد	۳۹۴	۴۰۱	۰/۱۷		ک	۴۰۸
۱۵	علی آباد	۹۳	۹۰	-۰/۳۲		ش	۸۷
۱۶	فارسبان	۱۳۸۸	۱۳۰۵	-۰/۶۱		ش	۱۳۳۷
۱۷	کمالوند	۱۴۲	۱۴۷	۰/۳۴		ک	۱۵۳
۱۸	گنبد کیود	۱۶۳۰	۱۷۹۴	۱/۰۲		ک	۱۹۸۶
۱۹	گیوه‌کی	۴۶۳	۵۲۹	۱/۳۴		ک	۶۰۴
۲۰	لیلاس	۵۳۷	۵۱۴	-۰/۴۴		ش	۴۹۲
۲۱	لیلی یادگار	۱۱۳۹	۱۲۲۶	۰/۷۴		ک	۱۳۲۰
۲۲	محمودوند	۳۳۵	۳۲۳	-۰/۳۶		ش	۳۱۱
۲۳	معمد آباد	۱۹۰	۱۸۳	-۰/۳۷		ش	۱۷۶
۲۴	موسی آباد	۲۲۱	۲۷۵	۲/۲		ک	۳۴۲
۲۵	هادی آباد	۲۹۱	۳۲۳	۱/۰۴		ک	۳۵۹
	جمع	۱۶۸۱۶	۱۷۴۲۲	۰/۳۵		ک	۱۸۰۵۰

* به علت وقوع قتل تقریباً خالی از سکنه شده است.

نتیجه :

بررسی‌ها نشان می‌دهد یکی از علل عمده‌ی مهاجرت از این شهرستان بیکاری است اضافه می‌نماید بیکاری این شهرستان بر اساس سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۷۵، ۱۲/۹٪ بوده که از میانگین استان و کشور بالاتر است. هم‌چنین از علل عمده‌ی مهاجرت روستا به شهر تفاوت در میزان امکانات و خدمات رفاهی بین این دو زیستگاه (شهر و روستا) است و بین میزان امکانات و خدمات با میزان مهاجرت رابطه‌ی معکوس وجود دارد. بنابراین هرچه در مبدأ امکانات بیش‌تر بوده میزان مهاجرت کاهش داشته است.

پیشنهادها:

- حال با توجه به عوامل فوق پیشنهادهای زیر می‌تواند راهکارهای نسبتاً مؤثری در کاهش میزان مهاجرت باشد :
- ۱- گسترش و توسعه‌ی فعالیت‌های وابسته به کشاورزی، از جمله صنایع تبدیلی، صنایع دستی، صنایع خانگی، صنایع بسته‌بندی و توسعه‌ی خدمات روستایی
 - ۲- بهبود شیوه‌های بهره‌گیری از منابع، ترویج روش‌های پیشرفته‌ی آبیاری، ترویج کاشت گونه‌های اصلاح‌شده و پربازده محصولات زراعی و باغی.
 - ۳- توسعه‌ی فعالیت‌های مربوط به تولید و پرورش ماهی، با توجه به منابع فراوان آب در منطقه.
 - ۴- بسط و توسعه‌ی تعاونی‌های تولید روستایی و ارائه‌ی تسهیلات اعتباری کوچک و نظارت شده به این تعاونی‌ها.
 - ۵- ایجاد و تقویت شهرک صنعتی و هدایت مهاجران روستایی پس از کسب مهارت‌های فنی و تولیدی مورد لزوم به این شهرک برای کار.

- ۶- برنامه‌ریزی جهت توسعه‌ی امکانات و خدمات رفاهی در سراب‌های متعدد شهرستان، به منظور جذب گردشگران داخلی و خارجی. بخش عمده‌ای از بیکاران این شهرستان از این طریق جذب خواهند شد.
- ۷- کمک به ایجاد و گسترش فرصت‌های شغلی در نقاط روستایی که مآلاً به کاهش شدت مهاجرت روستائیان به شهر و ایجاد زمینه برای بازگشت آن‌ها منجر می‌گردد.
- ۸- معرفی و شناساندن استعداد‌های گردشگری روستایی در جهت اشاعه‌ی فرهنگ ملی و زمینه‌سازی برای گسترش صنایع دستی روستایی از طریق فروش آن‌ها به گردشگران.

منابع و مأخذ:

- ۱- امامی، محمدرضا، بررسی موانع توسعه نهاوند، فصل‌نامه‌ی فرهنگ‌نامه‌ی شماره‌ی ۴، تابستان ۱۳۷۹
- ۲- تقوی، نعمت‌الله، مبانی جمعیت‌شناسی، انتشارات نیما، تبریز، سال ۱۳۶۹
- ۳- زنجانی، حبیب‌الله، مهاجرت، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت) ۱۳۸۰
- ۴- سبزیان، سعید، بررسی مهاجرت‌های روستایی در استان همدان، مرکز مطالعات فرهنگی استان همدان، سال ۱۳۷۲
- ۵- مستندات برنامه‌ی سوم توسعه‌ی اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۸۳ - ۱۳۷۹)، جلد سوم، روند گذشته و جاری و آینده‌نگری ۱۰ ساله‌ی جمعیت ایران (۱۳۸۵ - ۱۳۷۵)
- ۶- نتایج تفصیلی سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال‌های ۱۳۳۵ تا ۱۳۷۵، مرکز آمار ایران
- ۷- وضعیت اقتصادی، اجتماعی شهرستان نهاوند، سازمان برنامه و بودجه‌ی استان همدان، تیرماه ۱۳۷۸
- ۸- ویژگی‌های جمعیتی آماری شهرستان نهاوند طی سال‌های ۳۵، ۴۵، ۵۵، ۶۵ و ۷۰، حوزه‌ی معاونت برنامه‌ریزی و اداری مالی استانداری همدان، تیرماه ۱۳۷۳